

 **Statut sindikata
novinarjev Slovenije**

Statut sindikata novinarjev Slovenije

I. Temeljne določbe

1. člen

Statut določa organiziranost in delovanje poklicno-strokovnega Sindikata novinarjev Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SNS).

2. člen

SNS je samostojno združenje novinarjev, ki uresničuje, zagotavlja in varuje pravice, interese in zahteve članov.

3. člen

V SNS vstopajo posamezniki, sindikalne skupine, novinarske sindikalne organizacije, ki delujejo območno ali v posameznih podjetjih, in druge novinarske sindikalne organizacije. Delajo lahko na podlagi neposredne uporabe aktov SNS ali po lastnih pravilih o organiziranju in delovanju, ki morajo biti usklajena s tem statutom. Skupine imajo najmanj tri člane.

4. člen

Glavni cilji SNS so:

- zavzemanje za uresničevanje pravice do sprejemanja in širjenja informacij in idej ne glede na meje;
- uresničevanje določil kolektivne pogodbe;
- varovanje materialnih, socialnih in kulturnih interesov novinarjev,
- varovanje avtonomnosti novinarskega poklica in njegove integritete;
- varovanje pravic iz dela, plačila za delo, socialnih, zdravstvenih razmer in varstva pri delu;
- utrjevanje solidarnosti v medsebojnih odnosih;
- soodločanje o vsebinski zasnovi in uredniški politiki ter o kadrovskih odločitvah v uredništvih;
- zagotavljanje razmer za izobraževanje delavcev

5. člen

SNS dosega svoje cilje:

- z zastopanjem članov pri vodstvih in lastnikih podjetjih, državnih organih ter drugih organizacijah in družbenih institucijah;
- z zagotavljanjem pravne pomoči in posredovanjem v primerih, ko pride do sporov med delavci in vodstvom podjetja;
- s pogajanjem na podlagi statuta, pravil sindikalnih organizacij, sprejetih programov, kolektivnih pogodb in drugih lastnih sklepov;
- z organiziranjem medsebojne pomoči članom SNS;
- s stavko (podrobnosti o načinu organiziranja in vodenja stavke so določene s stavkovnimi pravili SNS).

II. Člani SNS

6. člen

Člani SNS so lahko:

- člani novinarskih sindikalnih organizacij, povezanih v SNS;
- delavci, ki poklicno opravljajo novinarsko delo in ne nastopajo v vlogah delodajalcev,
- upokojeni novinarji.

7. člen

Član SNS ob upoštevanju 6. člena postane, kdor podpiše pristopno izjavo, s katero se zaveže, da bo spoštoval statut, program in druge akte SNS.

8. člen

Pravice in dolžnosti člana so:

- da sodeluje pri oblikovanju zahtev, stališč in predlogov na vseh ravneh organiziranosti, pri pravni pomoči in varstvu v sporih iz delovnega razmerja, pri socialnem in zdravstvenem varstvu, izobraževanju in usposabljanju, oddihu in rekreaciji, v solidarnostnih akcijah;
- spoštuje statut in sklepe organov SNS ter Münchensko deklaracijo o pravicah in dolžnosti novinarjev.

9. člen

Članstvo SNS preneha:

- z izključitvijo;
- s prostovoljnim izstopom na podlagi pisne izjave;
- s spremembo delovnega statusa, ki ni v skladu z določili 6. člena, lahko tudi začasno, ko pravice in dolžnosti člana mirujejo.

Odločitev o izključitvi sprejmejo izvršni odbor SNS (za individualne člane), sindikalne skupine, novinarski sindikat, podjetja, območni sindikat ali druga novinarska sindikalna organizacija. Zoper ta sklep se prizadeti lahko v 15 dneh pritoži na izvršni odbor SNS. Na sklep izvršnega odbora se lahko v 15 dneh pritoži na skupščino SNS; njen sklep je dokončen, izključeni član se lahko v SNS ponovno vključi po preteku enega leta, in to samo enkrat.

10. člen

SNS poleg vprašanj, ki zadevajo njegovo neposredno dejavnost, obravnava tudi splošna in skupna vprašanja, ki zadevajo položaj delavcev in njihove perspektive tudi na republiški in zvezni ravni. Do teh vprašanj se na podlagi načel vzajemnosti in solidarnosti lahko opredeljuje skupaj z drugimi sindikati.

III. Organiziranost in delovanje

11. člen

Organi SNS, metode in oblike organiziranosti:

- skupščina SNS, ki jo sestavljajo predstavniki vseh skupin; če štejejo več kot 20 članov, pa na vsakih 20 članov po eno dodatno mesto;
- izvršni odbor SNS, ki ga praviloma sestavljajo predsedniki oziroma vodje novinarskih sindikalnih organizacij in poverjeniki iz skupin z več kot 20 člani; v izvršnem odboru morajo biti zastopani predstavniki tiska, radia, televizije in novinarji v podjetjih; vsak član ima svojega namestnika;
- nadzorni odbor, ki šteje 3 člane;
- komisija za vloge in pritožbe, ki šteje 3 člane;
- območne sindikalne organizacije;
- sindikati novinarjev v podjetjih;
- sindikalne skupine;
- Novinarsko častno razsodišče kot skupni organ Društva novinarjev Slovenije in Sindikata novinarjev Slovenije.
- druge oblike sindikalne organiziranosti novinarjev.

12. člen

Skupščina ima naslednje pristojnosti:

- sprejema statut SNS in njegove spremembe;
- sprejema delovni program SNS;
- voli predsednika in podpredsednika SNS, nadzorni odbor ter komisijo za vloge in pritožbe;
- potrjuje sestavo izvršnega odbora;
- obravnava poročila izvršnega in nadzornega odbora, sprejema finančni načrt in letno finančno poročilo;
- odloča o višini članarine in razdelilniku delitve;
- odloča o povezovanju z drugimi sindikati.

13. člen

Skupščino skliče predsednik najmanj enkrat na leto, posebej pa jo mora sklicati, če to zahtevajo izvršni odbor, nadzorni odbor, novinarska sindikalna organizacija ali najmanj desetina članov. O sklicu morajo biti obveščeni vsi člani SNS, zasedanja se lahko udeležijo in sodelujejo pri delu skupščine tudi individualni člani SNS, vendar brez glasovalne pravice. Zasedanje skupščine vodi predsednik. Člana delovnega predsedstva sta še podpredsednik in član, ki je izvoljen izmed navzočih delegatov na skupščini.

14. člen

Skupščina je sklepčna, če je prisotna več kot polovica članov. Če skupščina ni sklepčna ob uri sklica, se jo lahko skliče ponovno čez 30 minut. Skupščina je sklepčna, če je ob drugem sklicu prisotna najmanj četrtina članov. Če tudi drugič ni sklepčnosti, se skupščino ponovno skliče najmanj v sedmih dneh. Sklepi so sprejeti, če zanje glasuje več kot polovica prisotnih članov.

Sklepi o spremembi statuta in povezovanju z drugimi sindikati se sprejemajo z dvotretjinsko večino. Volitve se opravijo s tajnim glasovanjem, drugi sklepi pa s tajnim ali javnim glasovanjem.

15. člen

Mandat predsednika in podpredsednika SNS traja štiri leta, z možnostjo ponavljanja, verificira pa se z vsakoletnim glasovanjem o zaupnici na skupščini SNS. Mandat nadzornega odbora ter komisije za vloge in pritožbe traja štiri leta.

16. člen

Izvršni odbor SNS ima predvsem naslednje naloge:

- pripravlja in sklepa kolektivne pogodbe ter sproti spremlja uresničevanje posameznih določil, zahteva doslednost in spoštovanje dogovorjenega;
- vodi in organizira delo SNS ter usklajuje in usmerja aktivnosti posameznih novinarskih sindikalnih organizacij znotraj SNS;
- skrbi za obveščanje članov SNS;
- spremlja in zahteva uresničevanje sprejetega delovnega programa, sklepov in stališč skupščine SNS;
- sklepa o začetku, trajanju in koncu splošne stavke, ter pri tem uveljavlja stavkovna pravila SNS;
- zastopa SNS v stikih s poslovodnimi in vodstvenimi delavci v podjetjih, pred državnimi organi, drugimi organizacijami in institucijami ter lastniki;
- pripravlja finančne načrte in aktivnosti na področju zagotavljanja gmotnih temeljev SNS ter poročila o njihovem uresničevanju;
- določa sekretarja SNS in naloge svojih članov;
- organizira stalne in občasne organe oziroma delovne skupine za posamezna področja dejavnosti;
- pripravlja minimalni cenik novinarskih del;
- obravnava predloge in mnenja individualnih članov SNS.

Izvršni odbor prejema sklepe in stališča, če zanje glasuje najmanj polovica vseh članov.

17. člen

Varstvo sindikalnih delavcev v SNS se določi s kolektivno pogodbo in je opredeljeno tako, da delavcu ne more biti izrečena odpoved, dokler opravlja funkcijo, niti tri leta po njenem prenehanju.

18. člen

Nadzorni odbor nadzoruje delo izvršnega odbora in skrbi za zakonito finančno poslovanje SNS.

19. člen

Komisija za vloge in pritožbe obravnava vloge in pritožbe članov SNS in drugih ter izvršnemu odboru predlaga način njihovega reševanja. Izvršni odbor mora odločiti v 30 dneh od vložitve vloge oziroma pritožbe. Zoper njegovo odločitev se prizadeti lahko pritoži v 15 dneh na skupščino SNS, ki pritožbo obravnava na prvi naslednji redni seji. Njen sklep je dokončen.

19a. člen

Novinarsko častno razsodišče z obravnavanjem spornih primerov in na druge, s pravilnikom določene načine, skrbi za to, da člani/članice DNS in SNS spoštujejo Kodeks novinarjev RS, druge mednarodno uveljavljene etične standarde novinarske profesije, določbe statotov DNS in SNS, ustavo, zakone in druge družbene norme, kadar kršitev teh norm pomeni hkrati tudi neetično ravnanje. Da bi varovalo

ugled novinarskega poklica v javnosti in prispevalo k spoštovanju pravic občanov, organizacij in drugih subjektov v javnem obveščanju, lahko obravnava tudi etično sporno pisanje novinarjev/novinarke, ki niso člani/članice DNS oziroma SNS.

Novinarsko častno razsodišče sestavlja devet članov/članic. Izvolita jih občni zbor DNS in skupščina SNS z enotne, odprte liste kandidatov/kandidatk. Izvoljenih je tistih devet kandidatov/kandidatk s te liste, ki dobijo skupaj največ proporcionalnih glasov. Izmed sebe volijo predsednika/ -predsednico, namestnika/ -namestnico in tajnika/ -tajnico. Novinarsko častno razsodišče je sklepčno, če je navzočih pet članov/-članic, sklepe pa sprejema z večino vseh članov. Manjšina ima pravico do ločenega mnenja, ki je sestavni del odločbe. V primeru, da se število članov/ -članic Novinarskega častnega razsodišča med trajanjem mandata zmanjša, predsednik/ -predsednica uveljavi načelo sukcesije.

Novinarsko častno razsodišče na svoji konstitutivni seji iz vrst uglednih strokovnjakov s področja prava, filozofije, komunikologije ter drugih sorodnih področij imenuje svojo stalno petčlansko strokovno posvetovalno telo za etiko javne besede. Njegov mandat je enak mandatu Novinarskega častnega razsodišča.

19b.člen

Novinarsko častno razsodišče redno spremlja, kako člani/članice DNS oziroma SNS spoštujejo etične norme ter DNS, SNS in javnost redno seznanja s svojimi ugotovitvami. Novinarsko častno razsodišče o spornih zadevah organizira obravnave. Postopek pred Novinarskim častnim razsodiščem se lahko konča s poravnavo, z objavo odločbe o kršitvi etičnih norm v javnih glasilih ali z odločbo, v kateri Novinarsko častno razsodišče ugotovi, da ni šlo za kršitev (ali da novinar/ novinarka zanjo ni odgovoren/ odgovorna). Novinarsko častno razsodišče lahko predlaga upravnemu odboru DNS ali izvršilnemu odboru SNS, da razpravljata in sklepata o izključitvi člana/ članice. Zoper udeležence, ki niso člani /članice DNS ali SNS, Novinarsko častno razsodišče izreka stališča, odločb pa brez njihovega pristanka ne more izrekat. Če poravnava v sporni zadevi ni mogoča, lahko Novinarsko častno razsodišče zavzame stališče. Prav tako avtonomno zavzema stališče do drugih zadev, za katere meni, da pomembno vplivajo na etiko javne zadeve.

19c.člen

Stroške delovanja Novinarskega častnega razsodišča financirata DNS in SNS proporcionalno glede na število svojih članov/ -članic.

19.d. člen

Drugim novinarskim sindikatom se ponudi možnost pristopa v Novinarsko častno razsodišče, vendar samo ob soglasju sedanjih podpisnikov. Spremembe statuta, ki zadevajo Novinarsko častno razsodišče, pričnejo veljati z iztekom mandata Častnega razsodišča DNS v sedanji sestavi in z izvolitvijo novega častnega razsodišča.

IV. Financiranje

20. člen

Finančna sredstva SNS so:

- članarina
- prostovoljni prispevki
- drugi viri.

21. člen

Finančna sredstva se zbirajo na lastnem računu in se uporabljajo za financiranje delovnega programa SNS in njegovih aktivnosti na podlagi finančnega načrta, ki ga sprejme skupščina SNS. Sredstva od članarine se uporabljajo neodvisno, v solidarnostne namene in za potrebe članstva, zato se razporejajo in delijo v skladu s temi načeli.

22. člen

Članarina se deli na podlagi razdelilnika, ki ga sprejema skupščina SNS, za dejavnosti, ki jih izvaja SNS, in za financiranje aktivnosti v podjetjih, na območjih ali v drugih oblikah organizacijskega povezovanja in delovanja. Delež članarine, ki ostaja novinarskim sindikalnim organizacijam, določa skupščina SNS.

V. Prehodne in končne določbe

23. člen

SNS ima sedež v Ljubljani. Pečat SNS je okrogel in ima naslednji napis: Sindikat novinarjev Slovenije, Ljubljana.

24. člen

Člani SNS prejmejo člansko izkaznico.

25. člen

Ta statut začne veljati osmi dan po sprejetju na skupščini.

Koper, 25/02-1991

(po sprejetju na 4. seji skupščine SNS dne 25/02-1991)

Obrazložitev 9. člena statuta sindikata novinarjev Slovenije, ki opredeljuje prenehanje članstva v SNS:

V 9. členu statuta SNS, ki določa razloge za prenehanje članstva v SNS, je tudi razlog, ki se nanaša na spremembo delovnega statusa.

V primerih, ko nastopi statusna sprememba in član SNS nastopa v vlogi delodajalca (vodstva novinarske hiše, direktorja) mu prenehajo vse pravice in obveznosti iz članstva v SNS in vse ostale pravice, ki izhajajo iz statuta in drugih aktov. Pri tem mora Član SNS oddati člansko izkaznico vodji sindikalne skupine v novinarski hiši, ta pa jo mora izročiti strokovnim službam Sindikata novinarjev Slovenije. S tem pravice in dolžnosti člana mirujejo do ponovne spremembe delovnega statusa.

Lendava, 14. maja 1999

Strokovna služba SNS